

**Regionstyrelsens hälso- och
sjukvårdsutskott**

§184

**Svar på remiss Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet
inom hälso- och sjukvården 2020-2024 (Beslut enligt delegation)**
RS190894

Beslut

Regionstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott beslutar att

- anta yttrande över remiss - Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020-2024

Ärendet

Region Halland har inbjudits att lämna synpunkter på Socialstyrelsens förslag till en Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet inom hälso- och sjukvården 2020-2024.

Förvaltningarna för Hallands sjukhus, Ambulans, diagnostik och hälsa, Närsjukvården och Psykiatrin i Halland har tillfrågats om synpunkter.

Region Halland stödjer förslaget om en Nationell patientsäkerhetsplan för ökad patientsäkerhet inom hälso- och sjukvården.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott beslutar att

- anta yttrande över remiss - Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020-2024

Ordförandes sign

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

**Regionstyrelsens hälso- och
sjukvårdsutskott**

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Remiss Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet inom hälso- och sjukvården 2020-2024
- Yttrande Remiss Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020-2024
- Remiss, Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020-2024

Expedieras till

Driftnämnd Hallands sjukhus
Driftnämnd Psykiatri Halland
Driftnämnd Närsjukvård
Driftnämnd Ambulans, diagnostik och hälsa
Driftnämnd Regionservice

Vid protokollet

Maria Fransson

Justerat 2019-10-09

Mikaela Waltersson

Lise-Lotte Bensköld Olsson

Protokollet har tillkännagivits på Region Hallands anslagstavla 2019-10-09

Utdragsbestyrkande

Ylva Johansson

Ordförandes sign

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

Datum
2019-09-19

Diarienummer
RS190894

Förvaltning

Verksamhetsområde

Carina Werner

Hälsa o sjukvårdsstrateg

Regionstyrelsen

Tjänsteskrivelse Remiss Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet inom hälso- och sjukvården 2020-2024

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att

- anta förslaget till yttrande över Remiss - Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvård 2020-2024

Sammanfattning

Region Halland har inbjudits att lämna synpunkter på Socialstyrelsens förslag till en nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet inom hälso- och sjukvården.

Svensk sjukvård har mycket goda medicinska resultat, enligt flera av de nationella jämförelser som görs. Men dagens vård kan och måste bli säkrare. Regeringen ser att det finns behov av en nationell kraftsamling för att stärka huvudmännens arbete med det systematiska patientsäkerhetsarbetet och att förebygga att patienter drabbas av vårdskador. Socialstyrelsen har därför fått i uppdrag av regeringen att utarbeta en nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet.

Visionen i handlingsplanen är "*God och säker vård – överallt och alltid*" med målet att ingen patient ska behöva drabbas av en vårdskada. Både vision och det övergripande målet är formulerade för att betona en bred ansats i patientsäkerhetsarbetet, den signalerar också att alla verksamhetsområden berörs- i alla situationer, i hela hälso- och sjukvården inklusive tandvården.

Region halland antar förslaget med kommentarer som beskrivs i Region Hallands yttrande över Remiss "Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020-2024".

Bakgrund.

Svensk sjukvård har mycket goda medicinska resultat, enligt flera av de nationella jämförelser som görs. Men dagens vård kan och måste bli säkrare. Uppskattningsvis drabbas ca 100 000 patienter varje år av vårdskador i somatisk sjukhusvård för vuxna, vilket motsvara ungefär en vårdskada vart tionde vårdtillfälle. Detta leder till konsekvenser både för den drabbade, personal och för patientens förtroende för vården. Vårdskador har också konsekvenser för vårdens resursutnyttjande.

Vårdskada- *skada som kan undvikas*- medför förlängda sjukhusvistelser för ca 50 000 patienter varje år. Ca 2000 patienter får bestående men, och ungefär 1 200 dödsfall varje år bedöms en vårdskada ha varit en bidragande orsak. Kostnaden för de extra vårdtygn som orsakas av vårdskador beräknas vara cirka 7 miljarder kronor, vilket motsvara cirka en sjundedel av de totala kostnaderna för somatisk sjukhusvård.

Utveckling av en säkervård ska hanteras såväl utmaningar i hälso- och sjukvården och den pågående utvecklingen och förändringen av hälso- och sjukvårdssystemet. Exempelvis kompetensförsörjning, tillgänglighet, omställning till god och nära vård, digital och teknisk utveckling, informationssäkerhet och ett proaktivt skadeförebyggande arbete. Utvecklingen mot en säker vård går stegvis och för att ta nästa steg behöver vi bygga vidare på det goda arbetet som bedrivs och samtidigt kraftansamla inom nya områden.

Regeringen ser att det finns behov av en nationell kraftsamling för att stärka huvudmännens arbete med det systematiska patientsäkerhetsarbetet och att förebygga att patienter drabbas av vårdskador. Socialstyrelsen har därför fått i uppdrag av regeringen att utarbeta en nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet. Planen ska bidra till att utveckla och samordna arbetet med patientsäkerhet i landet. Handlingsplanen ska också kunna användas av regioner och kommuner för att genom regionala handlingsplaner etablera principer, prioriteringar och målsättningar för patientsäkerhetsarbetet.

Handlingsplanen innehåller vision och övergripande mål, förutsättningar för en säker vård samt fem fokusområden med förslag på nationella åtgärder och en uppföljningsplan på nationell nivå.

Visionen i handlingsplanen är ”*God och säker vård – överallt och alltid*” med målet att ingen patient ska behöva drabbas av en vårdskada. Både vision och det övergripande målet är formulerade för att betona en bred ansats i patientsäkerhetsarbetet, handlingsplanen signalerar också att alla verksamhetsområden berörs- i alla situationer, i hela hälso- och sjukvården inklusive tandvården.

För att arbeta mot visionen och det övergripande målet har fyra grundläggande förutsättningar för arbetet lyfts fram;

- En god patientsäkerhet
- Kunskap och kompetens
- Ledning och styrning
- Patient som medskapare

Fem prioriterade fokusområden har också tagits fram i handlingsplanen. De fem områdena utgår från de huvudsakliga utmaningarna inom patientsäkerhetsarbetet och utgör en struktur för handlingsplanens nationella åtgärder:

- Ökad kunskap om inträffade vårdskador
- Tillförlitliga och säkra system, processer och rutiner
- Öka medvetenheten om hur säker vården är idag
- Stärka analys, lärande och utveckling
- Öka riskmedvetenheten och beredskap

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Handlingsplanen kommer inte att ha några ekonomiska konsekvenser.

Regionkontoret

Jörgen Preuss
Regiondirektör

Martin Engström
Häso- och sjukvårdsdirektör

Bilaga: Remiss Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och

Styrelsens/nämndens beslut delges

Driftnämnd Hallands sjukhus
Driftnämnd Psykiatri Halland
Driftnämnd Närsjukvård
Driftnämnd Ambulans, diagnostik och hälsa
Driftnämnd Regionservice

Datum
2019-09-24

Diarienummer
RS190894

socialstyrelsen@socialstyrelsen.se

Diarienummer 4.3-24228/2018

Yttrande Remiss Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020-2024

Region Halland ställer sig bakom utredningens förslag om en Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020-2024.

I det följande vill Region Halland kommentera vissa delar av förslaget i handlingsplanen

Allmänna synpunkter på handlingsplanen

Region Halland stödjer förslaget om en Nationell patientsäkerhetsplan, vilken kan medverka till att patientsäkerhetsfrågorna får en större dignitet. Handlingsplanen kan också bidra till att patientsäkerhet får ett större fokus i vårdens alla delar. Region Halland välkomnar att handlingsplanen har fokus på närvaro av säkerhet istället för avsaknad av säkerhet.

Vidare kan handlingsplanen uppfattas som väldigt ordrik och omfattande vilket kan riskera att handlingsplanen blir svår att använda. Planen får inte heller medföra att den administrativa bördan ökar för medarbetarna utan handlingsplanen måste verka för att de vådadministrativa systemen stöder arbetet med patientsäkerhet.

Region Halland föreslår att representanter från operativ ledningsnivå hos vårdgivare och huvudmän bör sitta i det nationella samordningsorganet/rådet. Aktuella myndigheter och organisationer bör ha rådgivande roller. Inspekterande och normerande myndigheter styr och följer upp patientsäkerhetsarbetet utifrån föreslagna handlingsplan inom ramen för sina ordinarie uppdrag.

Region Halland anser att handlingsplanen saknar tydliga mål. Det saknas tydlighet i vem som har ansvar att följa upp handlingsplanen.

Inledning och bakgrund

Region Halland önskar att text om mänskligt lidande behöver läggas till i stycket som handlar om vårdkostnaderna i samband med vårdskador.

Vision och övergripande mål

Region Halland bedömer att handlingsplanens mål också bör omfatta att arbeta proaktivt med att identifiera vårdskador och använda kunskapen om dessa till fortsatta förbättringar.

Grundläggande förutsättningar för säkervård

I förslagets grundläggande förutsättningar för säker vård anser Region Halland att området arbetsmiljö behöver belysas då det området är en förutsättning för att bedriva säker vård.

En god säkerhetskultur

Region Halland anser att det är angeläget att en god patientsäkerhetskultur genomsyrar verksamheten. Det är av stor vikt att det finns kännedom om patientsäkerhetsfrågor, och att förmågan att arbeta med dessa är närvarande på alla nivåer i verksamheten. Region Halland saknar beskrivning om hur en god säkerhetskultur ska följas upp på olika nivåer och vilka verktyg som finns som stöd i arbetet med en god säkerhetskultur.

Kunskap och kompetens

Region Halland vill betona vikten av värdet av yrkeskunskap och kunskap om patientsäkerhet samt ser att behovet av kunskap om förbättring och implementering säkerställs på nationell nivå vad gäller grundutbildningar, och på huvudmannanivå vad gäller fortbildningar.

Ledning och styrning

Kunskap om att patientsäkerhet och kvalitet är nära sammankopplat och Region Halland anser att detta behöver tydliggöras i handlingsplanen. Detta förutsätter en god kompetens på ledningsnivå, både vad gäller yrkeskunskap och förmåga att kunna integrera arbetet med patientsäkerhet i verksamheten och inte se det som ett sidospår.

Patienten som medskapare

Region Halland stödjer att en av förutsättningarna för en säker vård är patienter och närståendes delaktighet men anser att patientens ansvar måste ses i relation till patientens förmåga. Patient – och brukarinflytande bör också säkras i någon form i det nationella råd som föreslås.

Fem prioriterade fokusområden

Vad gäller de fem prioriterade fokusområdena anser Region Halland att dessa ligger i linje med den förändrade synen av och kunskapen om säkerhet. Region Halland föreslår att utveckling mot ett patientsäkerhetsarbete som är patientcentrerat och sömlöst och sträcker sig över organisatoriska gränser i hälso- och sjukvården och läggs till som ett övergripande prioriterat fokusområde.

Ökad kunskap om inträffade vårdskador

Handlingsplanen bör belysa att det finns områden inom hälso- och sjukvården där det inte finns tillräckliga kunskaper om vårdskador tex primärvård, psykiatrivård och barnsjukvård.

Tillförlitliga och säkra system, processer och rutiner

Region Halland saknar diskussion kring digitala tjänster. Detta skulle kunna sammankopplas med frågan kunskap och kompetens, vilket är av stor vikt även i vårdens stödorganisationer.

Region Halland önskar påpeka vikten av korrekt dokumentation. Detta för att betona att dokumentationen ska vara ett redskap som stöd till ökad patientsäkerhet i patientens vård och behandling. Region Halland vill belysa angelägenheten i arbetet med att undvika dubbeldokumentation och dokumentation på fel nivå i vårdkedjan.

Öka medvetenheten om hur säker vården är idag

Region Halland föreslår att denna punkt slås samman med fokusområdet, ökad kunskap om inträffade vårdskador. Båda områdena berör egentligen samma sak, vilket skulle bidra till ett mer kortfattat dokumentet.

Öka riskmedvetenheten

Att införa mer kunskap om riskanalyser på huvudmannanivå ser Region Halland som önskvärt.

Övriga kommentarer

Region Halland anser att handlingsplanen bör kopplas till upprättandet av patientsäkerhetsberättelsen.

Regionstyrelsen

Mikaela Waltersson
Ordförande

Jörgen Preuss
Regiondirektör

BÄSTA LIVSPLATSEN

Region Halland

**Nationell Handlingsplan för ökad patientsäkerhet i
hälso- och sjukvården 2020-2024**

Carina Werner Hälso- och sjukvårdsstrateg
Hälso- och sjukvårdsavdelning

2019-09-24

Remiss- Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet inom hälso- och sjukvård 2020-2024

Regionstyrelsen beslutar att

- anta förslaget till yttrande över remiss- Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvård 2020-2024

Nationell kraftsamling för att stärka patientsäkerheten

100 000 patienter per år får vårdskador av varierande grad och för 50 000 patienter innebär det en förlängd sjukhusvistelse

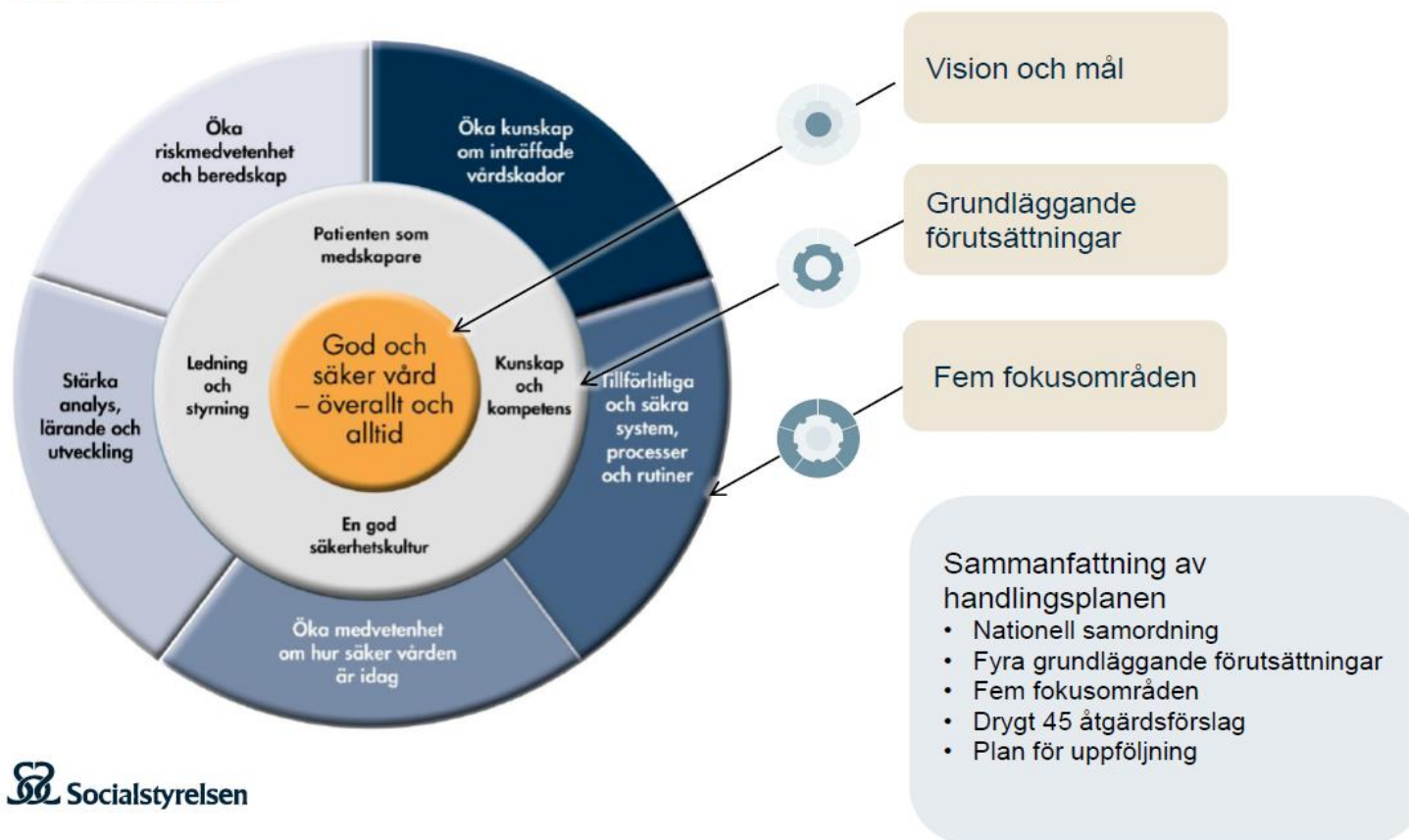
- 2 000 patienter får bestående men
- vid ungefär 1200 dödsfall bedöms vårdskada ha varit en bidragande orsak till att patienten avled.

Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet

Målsättningen att ingen patient ska behöva drabbas av en skada som hälso- och sjukvården hade kunnat undvika

- Handlingsplanen innehåller övergripande mål, åtgärder och en plan för uppföljning och ska utgöra ett stöd för huvudmännens fortsatta arbete för ökad patientsäkerhet
- Handlingsplanen ska vara klar jan 2020 och gälla mellan åren 2020-2024

Handlingsplanens innehåll och struktur

Synpunkter på remissen

- Region Halland ställer sig bakom utredningens förslag om en Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020-20
- Fokus på närvaro av säkerhet istället för avsaknad av säkerhet.

Grundläggande förutsättningar för säkervård

- Området arbetsmiljö behöver belysas - förutsättning för att bedriva säker vård.

Patienten som medskapare

- Patientens ansvar måste ses i relation till patientens förmåga.
- Patient – och brukarinflytande bör säkras i någon form i det nationella råd som föreslås.

Kunskap och kompetens

Grundutbildningar – nationell nivå

Fortbildningar – huvudmannanivå

Ledning och styrning

Kunskap om att patientsäkerhet och kvalitet är nära sammankopplat behöver tydliggöras i handlingsplanen.

God kompetens på ledningsnivå, både vad gäller yrkeskunskap och förmåga att kunna integrera arbetet med patientsäkerhet i verksamheten och inte se det som ett sidospår.

Fem prioriterade fokusområden

De fem prioriterade fokusområdena anser Region Halland att dessa ligger i linje med den förändrade synen av och kunskapen om säkerhet.

Ökad kunskap om inträffade vårdskador

Handlingsplanen bör belysa att det finns områden inom hälso- och sjukvården där det inte finns tillräckliga kunskaper om vårdskador tex primärvård, psykiatrivård och barnsjukvård.